

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2021 року, протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2021 року
м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота**

РОЗРОБНИК:

Старша викладачка кафедри менеджменту,
фінансів, банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук
26 серпня 2021 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту,
фінансів, банківської справи та страхування
27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Заступниця завідувача кафедри менеджменту,
фінансів, банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2021 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
27 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
28 серпня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

1.	Опис навчальної дисципліни	–	1
2.	Заплановані результати навчання	–	2
3.	Програма навчальної дисципліни	–	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	10
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	10
	4.2. Аудиторні заняття	–	10
	4.3. Самостійна робота студентів	–	10
5.	Методи навчання та контролю	–	11
6.	Схема нарахування балів	–	12
7.	Рекомендована література	–	12
	7.1. Основна література	–	13
	7.2. Допоміжна література	–	14
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	14

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	23 Соціальна робота
2.	Код і назва спеціальності	–	232 Соціальне забезпечення
3.	Назва спеціалізації	–	-
4.	Назва дисципліни	–	Фінанси соціальної сфери
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ОП.232.Б.11
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій
10.	Семестр	–	5/5-6
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3.5 / 105
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	48
	% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	45,7
	% від обсягу аудиторних годин	–	24
	семинарські заняття (годин)	–	50
	% від обсягу аудиторних годин	–	24
	самостійна робота (годин)	–	50
	% від загального обсягу тижневих годин:	–	57
	аудиторних занять	–	54,3
	самостійної роботи	–	2,7
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	3,2
	% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	14
	% від обсягу аудиторних годин	–	13,3
	семинарські заняття (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	71,4
	самостійна робота (годин)	–	4
	% від обсягу аудиторних годин	–	28,6

самостійна робота (годин)	– 91
% від загального обсягу	– 86,7
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОП.232.Б.7. Соціальне страхування ОП.232.Б.3 Система соціального забезпечення ОП.232.Б.5. Право соціального забезпечення В.232.Б.2.1. Історія соціального забезпечення В.232.Б.3.2. Соціальні права людини В.232.Б.3.2. Економіка праці та соціально-трудова відносини
2) супутні дисципліни	– ОП.232.Б.13. Соціальні допомоги ОП.232.Б.12. Соціальна політика України ОП.232.Б.10. Соціальна економіка В.232.Б.7.6 Медичне страхування
3) наступні дисципліни	– ОП.232.Б.16. Соціальне обслуговування ОП.232.Б.15. Пенсійне забезпечення В.232.Б.7.6 Соціальне забезпечення в зарубіжних країнах ОП.232.Б.23. Міжнародні та європейські соціальні стандарти
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 01. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком Української держави, розуміти природу, динаміку, принципи організації системи соціального забезпечення, форми та способи взаємодії уповноважених органів та закладів.</p> <p>СК 06. Здатність планувати та звітувати в системі соціального забезпечення, у тому числі шляхом застосовувати сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері соціального забезпечення.</p> <p>СК 12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.</p> <p>СК 15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів із надання соціальної допомоги та соціальних послуг для виконання завдань професійної діяльності.</p>
Результати	ПР 02. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та

навчання	<p>прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення, демонструвати знання та розуміння фактів, джерел, принципів, теорій, механізмів, пов'язаних з явищами та процесами у сфері соціального забезпечення.</p> <p>ПР 03. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.</p> <p>ПР 04. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.</p> <p>ПР 06. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального забезпечення, здійснювати комплексний аналіз та оцінку ситуацій з урахуванням економічних, соціальних та юридичних факторів.</p> <p>ПР 07. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.</p> <p>ПР 12. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.</p> <p>ПР 17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.</p>
-----------------	--

Після завершення вивчення дисципліни	
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату фінансів соціальної сфери;
1.2)	називати закони, що регулюють відносини у сфері фінансів;
1.3)	визначати особливості розподілу та перерозподілу вартості валового внутрішнього продукту на рівні фінансів населення, господарюючих суб'єктів і держави;
1.4)	повторювати основи формування доходів і напрями використання видатків у системі соціального забезпечення;
1.5)	установлювати зв'язок та порівнювати особливості функціонування національних систем соціального захисту зарубіжних країн.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть фінансів;
2.2)	з'ясувати взаємозв'язок фінансів і фінансових категорій в економічному та соціальному середовищі;
2.3)	ілюструвати структуру соціальної сфери, її склад та функції;
2.4)	відображати структуру фінансової системи соціального захисту населення;
2.5)	будувати фінансові взаємозв'язки між сферами і ланками соціальної сфери.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	виявляти джерела формування доходів і напрями використання збалансованих видатків із застосуванням фінансових механізмів і методів управління соціальною сферою держави;
3.2)	застосовувати механізми залучення та перерозподілу фінансових ресурсів на соціальні потреби держави;
3.3)	показувати сутність фінансів у взаємозв'язку з соціальними функціями держави;
3.4)	ілюструвати напрямки розвитку фінансової політики країни в соціальній сфері;
3.5)	прогнозувати напрямки розвитку фінансів соціальної сфери.

4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) класифікувати податки, державні доходи, видатки;
4.2) оцінювати джерела надходжень та напрямки витрачання коштів в сфері охорони ¹ здоров'я та освіти ;
4.3) досліджувати динаміку, джерела покриття та методи управління фінансовими ресурсами органів соціального захисту населення ;
4.4) дискутувати щодо обсягу та розміру державних соціальних гарантій;
4.5) виділяти складові фінансового захисту соціально вразливих верств населення.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу у формуванні централізованих та децентралізованих соціальних фондах;
5.2) планувати джерела формування та основних напрямків використання коштів на утримання установ соціальної сфери;
5.3) встановлювати взаємозв'язки між категоріями заробітної плати та прожиткового мінімуму населенням;
5.4) упорядковувати методи та інструменти регулювання соціального забезпечення населення;
5.5) інтегрувати фінансові складові соціального захисту .
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати напрями та ефективність витрачання бюджетних коштів;
6.2) робити висновок щодо повноти формування фінансових ресурсів установи соціального захисту;
6.3) встановлювати фактори, що впливають на рівень доходів населення;
6.4) аргументувати проблеми та перспективи розвитку соціального забезпечення населення;
6.5) пояснювати соціально-економічні наслідки інфляції.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розкривати шляхи раціонального використання коштів для фінансування соціальної сфери, економії видатків, ефективного застосування матеріальних та фінансових ресурсів у бюджетних установах.
7.2) розробляти і застосовувати в практичній роботі кошториси доходів і видатків бюджетних установ;
7.3) планувати обсяги бюджетних коштів на соціальні видатки;
7.4) складати розрахунки за соціальними видатками бюджетних установ, забезпечуючи цільову спрямованість бюджетних коштів ;
7.5) пропонувати напрями удосконалення фінансової системи держави на основі аналізу особливостей організації фінансів соціальної сфери за рубежом.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Суть і функції фінансів. Фінансова система

Предмет фінансової науки. Фінанси як економічна категорія. Історичні аспекти становлення, функціонування та розвитку фінансів. Об'єктивні передумови існування фінансів. Характерні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Фінанси та їх роль в соціально-економічному розвитку. Двоїста сутність фінансів. Фінанси як суспільні, економічні, грошові, розподільчі, фондоутворюючі відносини. Фінансові фонди як матеріальні носії фінансових відносин.

Функції фінансів. Розподільча функція та механізм її дії в ринкових умовах. Первинний і вторинний фінансовий розподіл. Об'єкти і суб'єкти фінансового розподілу.

Контрольна функція фінансів. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів.

Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями в процесі вартісного розподілу. Фінанси і ціна. Фінанси і заробітна плата. Фінанси і кредит.

Фінансова система та її складові. Фінансові ресурси, їх суть і призначення. Класифікація фінансових ресурсів. Роль і значення централізованих фондів у забезпеченні загальнодержавних потреб. Децентралізовані фінансові ресурси: суть, склад, роль у фінансуванні потреб розширеного відтворення. Фінансові резерви: види та методи формування. Механізм формування та використання фінансових ресурсів суспільства.

Тема 2. Фінансова політика і фінансовий механізм

Фінансова політика — складова частина економічної і соціальної політики. Сутність фінансової політики. Ланки фінансової політики. Фінансова стратегія. Фінансова тактика. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління. Функції Президента, законодавчих і виконавчих органів влади та управління в галузі загального керівництва фінансами. Повноваження Міністерства фінансів і його структур у сфері оперативного управління фінансами. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств, домогосподарств. Автоматизовані системи управління фінансами.

Види та інструменти фінансової політики. Фінансове планування: суть, принципи, завдання. Етапи і методи фінансового планування. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений баланс фінансових ресурсів держави. Фінансове планування на загальнодержавному, галузевому та територіальному рівнях. Фінансові плани підприємств та організацій. Реформування фінансового планування в умовах розвитку ринкових відносин.

Фінансовий контроль. Суть, мета, завдання фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Класифікація фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи фінансового контролю та їх повноваження. Напрями підвищення дієвості фінансового контролю.

Тема 3. Державні фінанси

Об'єктивні передумови функціонування державних фінансів. Державні фінанси та їх структура.

Економічна сутність державних доходів. Значення державних доходів.

Централізовані державні доходи: доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів.

Доходи державного бюджету. Форми їх вияву та матеріальне втілення. Класифікація доходів державного бюджету. Принципи організації системи доходів бюджету та джерела їх формування. Методи формування доходів державного бюджету. Методи мобілізації державних доходів.

Податкові надходження. Державні позики, емісійний дохід та їх значення у системі доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення.

Децентралізовані державні доходи. Доходи державних підприємств та організацій, як складова частина державних доходів. Прибуток державних підприємств.

Державні видатки, їх сутність та класифікація. Сутність, характеристика, склад державних видатків. Класифікація державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків.

Характеристика державних цільових фондів. Сутність і роль державних цільових фондів на сучасному етапі. Об'єктивна необхідність їх створення. Класифікація державних цільових фондів, доходи та витрати державних цільових фондів. Проблеми і перспективи їхнього функціонування.

Якісна характеристика державних видатків, принципи їх організації. Методи і форми фінансування державних витрат. Бюджетні кредити. Державні дотації. Державні гарантії.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави

Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету держави. Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Функції бюджету.

Бюджет як основний фінансовий план держави. Провідна та координуюча роль бюджету у системі фінансових планів. Показники стану бюджету - бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит.

Державний бюджет України. Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту.

Бюджетна класифікація. Класифікація бюджетного дефіциту. Динаміка бюджетного дефіциту в Україні. Особливості державного бюджету на поточний рік. Склад і структура доходів Державного бюджету України.

Склад і структура видатків Державного бюджету України.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети, їх роль у місцевому самоврядуванні. Поняття фінансової автономії та показники її рівня.

Взаємовідносини між ланками бюджетної системи, їх форми та організація. Бюджетне регулювання. Бюджетне субсидіювання та його види: субсидії, субвенції, дотації.

Тема 5. Податкова система держави

Економічна сутність та функції податків. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків: фіскальна, регулююча і розподільча. Характерні риси податків, відрахувань і платежів. Взаємозв'язок з іншими розподільчими категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна).

Елементи податку. Види ставок податків: базова і відсоткова. Принципи оподаткування.

Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки.

Податкова система. Об'єктивна необхідність податкової системи. Поняття податкової системи і методи її побудови. Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення. Податкова політика.

Державна фіскальна служба, її склад, структура, завдання, функції, показники діяльності.

Тема 6. Соціальна сфера: склад, функції та призначення

Сутність соціальної сфери, її інфраструктура. Роль соціальної сфери у соціально-економічному розвитку держави.

Структура соціальної сфери: галузі та види діяльності.

Функції соціальної сфери: розвитку особистості, соціальної стабільності, стимулювання економічного розвитку, демографічна, перерозподільча. Необхідність та можливість державного регулювання соціальної сфери. Суть соціальної політики в Україні.

Поняття соціальної інфраструктури. Вплив соціальної інфраструктури на підвищення продуктивності праці.

Рівні фінансування соціальної сфери в Україні. Галузі відносяться до соціально-культурної сфери та соціально-побутової сфери.

Суб'єкти, що надають суспільні послуги. Суб'єкти, що одержують суспільні послуги.

Тема 7. Система фінансового забезпечення соціальної сфери

Теоретичні засади фінансового забезпечення соціального захисту населення. Стан та тенденції розвитку фінансового забезпечення соціального захисту в Україні. Розвиток системи фінансового забезпечення соціального захисту населення в Україні у контексті євроінтеграційних процесів. Соціально-економічна роль фондів цільового призначення. Класифікація фондів цільового призначення. Джерела формування фінансових ресурсів фондів і напрями фінансування.

Характеристика загальнодержавних позабюджетних фондів, що створені в Україні. Позабюджетні фонди органів місцевого самоврядування.

Сутність та роль Державних фондів соціального забезпечення. Цільові державні фонди як складова частина спеціального фонду державного бюджету. Необхідність існування цільових фондів. Види цільових державних фондів.

Система пенсійного забезпечення в Україні. Пенсійний фонд України: призначення, джерела формування, напрямки використання. Порядок нарахування і оплати обов'язкових страхових внесків на пенсійне страхування підприємствами й громадянами.

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Фонд соціального страхування України. Призначення, джерела формування, напрями використання фондів соціального страхування. Платники, об'єкт нарахування, ставки, джерела сплати обов'язкових платежів на соціальне страхування. Терміни сплати страхових внесків до бюджету.

Значення соціальних фондів для фінансової системи в ринкових умовах. Недержавні фонди в системі соціального захисту населення.

Економічна сутність соціального захисту населення України. Соціальне забезпечення як окрема форма соціального захисту. Процес фінансового забезпечення соціального захисту. Складові системи соціального забезпечення.

Джерела фінансового забезпечення соціального захисту населення. Характеристика форм фінансування соціального захисту населення. Методи фінансування соціального захисту населення

Розмежування видатків на соціальний захист між різними ланками бюджетної системи. Структура видатків на соціальний захист населення. Видатки на СЗСЗ, які здійснюються з Державного бюджету України.

Тема 8. Фінансове забезпечення зайнятості населення та охорони праці

Пріоритети державної політики зайнятості в Україні. Поняття зайнятості і безробіття. Основні види безробіття. Закон Оукена — його сутність та практичне використання. Умови виникнення ринку праці. Характеристика основних суб'єктів ринку праці.

Сутність та функції Державної служби зайнятості. Формування ринку праці в Україні. Основні принципи, методи та інструменти регулювання ринку праці та зайнятості населення. Активні та пасивні методи регулювання зайнятості.

Формування механізму регулювання зайнятості та соціального захисту населення

Фінансова складова механізму регулювання зайнятості населення

Державне управління охороною праці. Сутність поняття «охорона праці». Зміст принципів, на яких базується державна політика в галузі охорони праці. Гарантії держави працівникам на охорону праці. Органи державного управління охороною праці. Основні функції управління охороною праці.

Тема 9. Державне регулювання доходів та заробітної плати населення

Економічні та організаційні засади оплати праці в державному секторі економіки. Поняття «заробітна плата» та її форми. Основна та додаткова заробітна плата.

Система договірної оплати праці. Прогнозування та державне регулювання доходів населення. Різниця між реальною заробітною платою та номінальною. Характеристика понять споживчий кошик, прожитковий мінімум та мінімальна заробітна плата.

Економічні, правові та організаційні засади оплати праці та їхні напрями. Державне регулювання доходів і вартість життя. Доходи та платоспроможність населення. Державне регулювання оплати праці. Принципи державного регулювання доходів. Завдання державної політики регулювання доходів.

Політика соціального партнерства. Характеристика поняття «тарифна угода», «галузева угода» та механізм їх укладання.

Поняття «реальні доходи» та механізм їх обчислення. Зарубіжний досвід державного регулювання доходів та заробітної плати населення.

Тема 10. Основи бюджетного та кошторисного фінансування установ соціальної сфери

Сутність, принципи та методи бюджетного фінансування. Суб'єкти бюджетного фінансування. Характеристика принципів бюджетного фінансування. Бюджетне фінансування соціальної сфери. Форми бюджетного фінансування.

Сутність кошторисно-бюджетного фінансування. Поняття, структура і значення кошторису бюджетної установи. Кошторисний процес.

Складові частини кошторису (загальний та спеціальний фонди). Види кошторисів.

Показники для визначення обсягів фінансування. Групи оперативно-сіткових показників. Класифікація норм витрат.

Тема 11. Фінансове забезпечення розвитку освіти та охорони здоров'я в Україні

Основні принципи організації та функціонування системи освіти в Україні. Єдина структура системи освіти. Повноваження центральних органів державного управління у сфері управління освітою. Повноваження місцевих рад народних депутатів у сфері управління освітою.

Джерела фінансування та напрямки використання фінансових ресурсів в освітній сфері. Джерела формування фінансових ресурсів, що спрямовуються на народну освіту. Планування видатків на освіту. Склад видатків, що здійснюються з Державного бюджету України на освіту. Склад видатків, що здійснюються з місцевих бюджетів України на освіту. Необхідність залучення приватних ресурсів у освіту.

Показники, що лежать в основі визначення обсягів фінансування загально-освітніх навчальних закладів. Складові системи зарплати вчителів. Тарифікаційний список. Розрахунок річного фонду зарплати по школі. Особливості фінансування дошкільних закладів.

Історичні аспекти розвитку фінансування медичних послуг. Сутність та основні принципи охорони здоров'я. Джерела фінансування системи надання медичних послуг. Методи фінансування охорони здоров'я. Позабюджетні надходження лікувальних закладів. Планування видатків на охорону здоров'я.

Підкомплекси, які включає охоронно-оздоровчий комплекс. Видатки на охорону здоров'я, що здійснюються з Державного бюджету України, з районних бюджетів та бюджетів міст республіканського АРК і обласного значення та враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Розвиток страхової медицини та лікарняних кас. Страхова модель охорони здоров'я. Джерела формування коштів фонду ОМС. Переваги та недоліки страхової медицини. Характеристика ДМС. Показники, на яких ґрунтується кошторисне фінансування медичних закладів.

Тема 12. Зарубіжний досвід фінансування соціальної сфери

Загальна характеристика фінансового забезпечення потреб соціальної сфери за кордоном. Зарубіжний досвід фінансування освіти. Послуги, які можуть надаватися регіональними і низовими рівнями місцевого самоврядування за кордоном.

Моделі соціальної держави (фінансовий аспект). Аналіз зарубіжного досвіду фінансування соціального захисту населення. Соціальні виплати, пільги та джерела фінансування соціального захисту в різних країнах.

Досвід соціального страхування в зарубіжних країнах. Повноваження фінансування соціальної сфери різними рівнями влади у Польщі. Фінансове забезпечення освіти у Франції, Швеції, Великобританії, США.

Особливості фінансування системи охорони здоров'я у Франції, Швейцарії, Нідерландах, Іспанії. Американська та шведська моделі фінансування медицини.

Досвід соціального страхування в Канаді, Фінляндії, Франції, Чехії, Північній Європі, США.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Суть і функції фінансів. Фінансова система	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
2.	Фінансова політика і фінансовий механізм	10	4	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
3.	Державні фінанси	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
4.	Бюджет і бюджетна система	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
5.	Податкова система держави	9	2	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
6.	Соціальна сфера: склад, функції та призначення	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
7.	Система фінансового забезпечення соціальної сфери	11	4	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7
8.	Фінансове забезпечення зайнятості населення та охорони праці	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
9.	Державне регулювання доходів та заробітної плати населення	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
10.	Основи бюджетного та кошторисного фінансування установ соціальної сфери	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
11.	Фінансове забезпечення розвитку освіти та охорони здоров'я в Україні	9	2	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
12.	Зарубіжний досвід фінансування соціальної сфери	11	2	2	-	-	5	10	2	-	-	-	8
	Всього годин	105	24	24	-	-	57	105	10	4	-	-	91

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Студенти денної форми навчання виконують індивідуальні завдання у формі рефератів, тез доповідей на наукових або науково-практичних конференціях, статей, аналізів практичних ситуацій, наукових робіт, участі в олімпіадах та конкурсах.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.
- складання окремих видів документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає 2 теоретичних питання, задачу та 10 тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В., Морально-етичні імперативи податків та оподаткування (західна традиція): монографія. Київ: Алерта, 2013. 384 с.
2. Бюджетна система: підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленка. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 624 с.
3. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексеев та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
4. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
5. Головніна О. Г. Основи соціальної економіки: підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 648 с.
6. Деріга В. В. Соціальна і гуманітарна політика: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 178 с.
7. Державне фінансове забезпечення соціальної сфери: кол. моногр.; за ред. д-ра філософії, проф., акад. АЕН України, засл. економіста України Т. М. Кір'ян, д-ра екон. наук, проф. Ю. В. Пасічника; Нац. акад. наук. України, НДІ праці і зайнятості населення, Черкас. держ. технол. ун-т. - Черкаси: Чабаненко Ю. [вид.], 2012. 397 с.
8. Мальований М. І. Фінансові аспекти функціонування системи соціального захисту населення в Україні: Монографія. Умань: СПД Сочінський, 2016. 496 с.
9. Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. Бюджетна система: навчальний посібник. Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Салига С. Я., Гельман В. М., Кирилов Л. І. Теоретичні основи фінансового забезпечення соціальної сфери: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2010. 52 с.
12. Теорія фінансів / за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр навч. л-ри, 2010. 576с.
13. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах / Баранова В. Г та ін. Одеса: Атлант, 2015. ч.1. 344с.
14. Фінанси. / за заг. ред. Баранової В.Г. Одеса: Атлант, 2015. ч.1. 344с.
15. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Ливдар М. В. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.
16. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2019. 400 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси: навч. посібник. Київ: Атіка, 2002.
2. Бандур С. І., Богущ Л. Г. Соціальний капітал України: теоретико-методологічні основи формування. Київ: РВПС НАН України, 2010. 210 с.
3. Беляєв О. О., Ніколаєв Є. Б., Келічавий А. В. Соціальна економіка: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: КНЕУ, 2016. 481 с.
4. Бюджетна система / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбов. Літератури; Тернопіль: Екон. думка, 2012. 871 с.
5. Василик О. Д. Теорія фінансів: Підручник. Київ: НІОС, 2000. 416 с.
6. Державні фінанси: Фінанси. Бюджетна система України: у 5 т.: С. О. Булгакова, Л. І. Василенко, Л. В. Єрмошенко та ін. К.: НВП "АВТ лтд.", 2004. 400 с.
7. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 578с.
8. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія). К.: КНЕУ, 2001. 240 с.
9. Теорія фінансів: підручник / за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ: Центр навч. л-ри, 2010. 576 с.
10. Фрадинський О. Основи оподаткування. К.: Ліра-К, 2015. 340 с

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Державний служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА). URL: <https://eiopa.europa.eu>
5. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. URL: <http://www.nfp.gov.ua>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
7. Сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>
8. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>

ОНОВЛЕНО:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук, доцентка
22 серпня 2022 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
23 серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка
23 серпня 2022 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Обліковий обсяг оновлення 0,2 ум.др.арк.